Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Passio sanctorum Antimi Maximi Bassi et aliorum quod est. VI. idus maias

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

reſ qui erant ĩ palatiu & fecit eoſ urere ꝑ deoſ ſuoſ.
quodſiquiſ haberet aliquam chartam uelſcrip
tam · nemo illi celar&. Tuncuiurauerunt omneſ
per deoſſuoſ & perſalutem Imperatoriſ quodne
mo illi celar&. etadferentes omneſchartas. fecitqꝫ
Incendi antese abſcortine. quodfactum. placuit
imperatori. Egomaximianus notariuſ xpianus
abinfantia · lurani ꝑpaganiſſimumeorum · et
tamen pnoctem cumluminaribus Inepidromo
circiſcripſi. proutmemoriam potui retinere.
quia & ibimanebam · & aduraui utſiquiſin
uenerit ſcriptum · xpiano uiro nonnegar&.
Haec omnia ego oculiſmeiſuidi. doteſte & ſcā tri
nitate. Decollatuſ ē ſcſ uictor VIII · id maias.
& ſepultuſ eſt aſcō martino epō (serno) pridie iduſmaiaſ.
paſſuſ eſt au̅ Inurbe modiolanenſi ſubmaximi
ano Imperatore. Regnantedn̄onr̄o ihū xp̄o
cuieſt gloria Inſaecula ſaeculorum amen.

EXPL · PASSIO · SCI · UICTORIS ·

INCIPIT · PASSIO · SC̄ORUM · ANTIMI · MAXIMI · BASSI · ET ALIORUM · QUODEST · VI · ID · MAI ·

lxxxiii

Sergius · terrentianus Inluſteruir ſecundourbi
praefectus, protinam neptam gallieni augus
ti · natam exgalla filia eius · eſt · ſortitus uxorē,
Exquanatiſunt claudius pōpeianus · & lucina ·
quamtradidit coniugio ſaltem piniano · qui
miſſuſeſt cumhanc aber& uxorem procon
ſul aſiae · acceptis codicellis adiocletiano
& maximiano augustis · Cuiusconſiliari
us caeremon nomine · ſacrilega mente ꝑ
uerſus · uario poenarum genere dum inter
imer& xpīanos · adaemonio correptus · de
carruca · publice corruens · ꝑmulta horarū
ſpatia uexatus adiabolo · Inuocans ſcōs quos
interfecerēt expirauit · Uidens haec pini
anus nimio pauore correptus · Incidit egritu
dinē Ita · utadſereretur quod penitus nonpoſ
ſet abipſa egritudine liberari · Uidensautē ·
lucina prudentiſſima femina · hunc ei languo
rem perillam incurriſſe quixpīanorum

nece pollutus aditum inſe aperuerat Inimico · riqui
ſiuit confeſſores xp̄i quitenebantur Inuinculis · & fecit
eos adſeocculte adduci. Inter quos eratſcſ antimus
prb̄r & diaconus ſiſinnius · C&eriuero religioſi uiri
fuerunt maximus baſſus · fabius · diocletianus · & floren
tius · quibus dixit · facite uirummeum euadere deinfir
mitate hac · & honorabo uos cenſu digniſſimo · & facia
uos liberos ire quouolueritis · Cui antimus dixit ·
Iuſſius uirumtuum euadere · hortare eum fieri xp̄i
anum · & ſtatim eum uidere poteris ſanum · Statim
q; Ingreſſa aduirumſuum · dix ei · Quanticumq;
medici & arci athri & diatroſopis tenderunt · nulla
te euadere poſſe ratione teſtantur · Egouero Inueni
uiros quinihil ſe adſerunt accepturos · ſedhoc adfirmant
quodſifieri uolueris xp̄ianus ſtatim poteris derecube
rata ſalute gaudere · audiens haec uir eius dixit · gran
de ſtultitia eſt quinoncredidit huncuerum dm̄ eſſe ·
quidiſperatam ſalutem reſtituet · & aduitam reuocat
eos quibusiam preparata e ſepultura · Tunc lu
cina egreſſa · Introduxit antimum preſbiterum
& ſiſinnium diaconum · Cumq; Introiſſent obtu
lit eis ſedere Incubiculo ubi iacebat ipſe ſemi ani
mis pinianus · Atilledixit nonſedere uenimus
ſedaliquid agere utcureris quib; pinianus dixit ·
agite ergo aliquid utpoſſim abhis doloris febrib;
liberari · Dixit ei antimus · ceſſabit hic aſtis me
dicorum ubiſolauirtus xp̄i occurrit · pinianus
dixit · Succurrat mihi pius utpoſſim credere ·
quod ipſeſit ſolus omp̄s ds̄, dixit ei antimus · Pra
para pectus tuū utcredas ea quae tibi dixero · &
dum credideris · ſaluuseris · Dixit ei pinianus ·
ego niſi extoto corde credidiſſem · nonfeciſſem uos in
gredi adme · Dixit ei antimus · audiergo quodcre
das quemcolimus unus ē ds̄ qui fecit caelū & terrā
cumomnib; quae ineis ſunt · hic ds̄ uerbum excorde
uirtute plenum ꝑtulit · quo uerbo firmatiſunt
celi & ſp̄u oris eius omnis uirtus eorum · aquo
congregatae ſunt · ſicutinutre aquas maris · & poſiti
quaſi inthesauro abiſſi · Ds̄ au̅ quem oportet cre
dere cumſit trinus unus eſt pater · qui eructauit
excorde uerbum bonum · filius quieſt ſermo quem

eructauit a quo facta sunt omnia quae sunt. Sps quoque scs a quo uniuersa animantur. Omnium autem creaturarum ds hominem sibi similem fecit cui legem inposuit. quam si seruass& uitam consequer&ur aeternam. Sed inuisus angelus suasione sua fecit ut legem sibi positam rumper&. unde factum est ut deueniret in mortem. Idcirco hoc uerbo quo facta sunt omnia. quod est filius di dignatus est. hominem adsumere nascendo ex uirginali utero. ut homo habens in se uirtutem integram patris omnipotentis. Omnia temptamenta diaboli exsuperans. peruenit usque ad lignum crucis ut lignum praeuaricationis ligno passionis excluder&. & uitam quam homo perdiderat moriendo pro peccatorib. repararet. hic ergo te studio resurrexit a mortuis & cunctis suis discipulis per quadraginta dies se manifestans. dedit eis potestatem ut in eius nomine pellerentur daemonia ab hominib. & languentib. manus inponentes salutem eis restituerent. Omnes & iam dolores infirmitatesque curarent. sed & ipsos mortuos suscitarent. Post haec progressus cum eis ad montem a posito tunc caeli super eum. & uidentibus eis ascendit in caelum. stupentibus autem discipulis. apparuerunt angeli qui & dixerunt. Quid statis aspicientes in caelum. hic ihs xps filius di sic uenturus est sicut uidistis eum euntem in caelum. In ipsius ergo nomine manum tuam inponimus. credentes quod impleat promissum suum. Tunc pinianus expandens manus suas iacens in lectulo dixit. xpe quem numquam sciui quis esses nisi modo ex ore istorum quos cum. audiunt amici qui fies xpianum me esse confiteor. & credo quia tu mihi restitues sanitatem. qui dicunt omnes medici me recuperare non posse. Tunc prostrauerunt se in faciem antimus prbr & sisinnius diaconus & orantes unanimes. dum do funderent preces. subito fulgor splendens apparuit. & per dimedium fere horam permanens paulatim discessit. Surgentes autem ab oratione. dicunt ad pinianum. Exsurge qui sanauit te xps filius di cui credidisti. & statim erigens se sedit super lectum suum & quasi pede temptans an usus se descendens (decc.) & stans mouere se coepit incolomis. & uoce clarissima dicere. Uerus ds tu es xpe qui me disperatum saluti integre restituisti. Tunc uocauerunt & iam eos cum ipsis qui in carcere fuerunt id est maximum bassum. dioclecianum & florentium. simul orantes docuerunt. pinianum & lucinam coniugem eius sermonem ueritatis adperfectionis. per septem dies docentes eos misterium. baptizauerunt ipsum pinianum & lucinam coniugem eius. & omnes qui pertinebant ad familiaritatem eorum ad ministerio autem eius post recuperatam sanitatem per unum annum fuit. In quo spatio omnes xpianos fecit de metallis & ergastulis & de custodiis tolli & ad se adduci. quibus omnibus secundum doctrinam antimi & sisinnii pedes lauans osculabatur manus eorum & conferens eis sumptos datis uehiculis ad propria fecit remeare gratulantes. Post haec ad urbem pinianus fama pu(b)lante per uulgus dicebatur. Pinianus hic secum xpianos adduxit. & quo multi erant & simul in unum ee non poterant. dimisit eis mansiones pro praesidia sua pincinas piceneas ubi latissime possidebant. Iuxta auximatium ciuitatem dedit praedium. sisinnio diacono. dioclec(i)ano & florentio qui habebant secum alios plurimos cum quibus uacabant dni & in xpi laudibus sine molestia aliqua conuersantes. per annos tres hoc ordine ad palmam martirii peruenerunt. Erat ibi conuentus eorum quia sacrificantes semel in triennio dicebant sibi dare responsa ad idum conuenissent & solitas impietates scelestis sacrificiis exercerent. dicuntur talia accepisse responsa quod nisi sacrificias sent. sisinnius dioclecianus & florentius illi dare solita responsa non possent. Tunc tracti a populo uiolenter cum sacrificare contemnerent. lapidibus interfecti sunt & sub ipso monte lapidum derelicti. In quo loco post abscessum populi maligni xpiani mundauerunt locum. & ibidem scos di martires sepelierunt. In quo orationes eorum exuberant beneficiis suis usque in praesentem diem in ciuitate auximo. Antimus autem prbr non longe ab urbe in uia salaria circa piniani praedia latitabat. Contigit autem dum siluano sui rustici sacrificarent. Ipse qui auctor erat sacrificium a diabulo correptus furer&. omnesque qui ei occurrissent gladio uerberar&. Cumque omnes fugerent. nuntiatum est antimo quod iam multos occidisset furens a diabulo & periturus.

Antimus orans & commendans se dno occurrit ei & dix.
In nomine dni di mei ihu xpi sta uinctus catenis
spiritalibus. & proice gladium quod ad interfecti-
onem hominum adsumpsisti. Ad hanc uocem
stetit fixus. statimq. tenuit eum antimus prbr.
& dixit ad habitaculum suum. & ieiuniis & ora-
tionibus uacans intra dies tres. eum men-
ti suae restituit. ut etiam xpianum efficer&.
qui cum uxore sua & filiis dno ihu xpo credidit.
etiam multos conuerti fecit & credere in tantum
ut locum ipsum siluani securibus ceder&. & aram ei-
us subuerter&. reddens ei hanc uicem quod ei tale
daemonium p quod homines innoxios iugular&;
Tunc transeuntem consularem populi increduli
tenuerunt ei dicentes. per antimum prbm e-
uersa esse omnia simulacra & omnes lucos esse
incensos. Tunc priscus consularis. iussit eum
teneri a populo & ad sacrificandum impelli.
sed cum contempneret minas & seditiones
eorum. ligauerunt ei saxum & in tiberim eu
in medio iactauerunt. sed angelus dni appa-
ruit in tiberi. & disrupit uincula eius. & re-
uocauit eum in cella oratorii sui. mane au-
facto uident gentiles xpianos more solito ue-
nientes ad eum. & coeperunt insultantes dicere
ite ad antimum urm. in fundo tiberis mer-
sus iac&. Xpiani au dicebant. Nos antimu
xpianum sanum uidemus. & benedixit nos mo
resolito incolomis. & nulla macula est in eo;
Tunc dicere inter se coeperunt. Nos eum traxim.
nullumq. membrorum eius sanum dereliqui-
mus. & e manibus nris saxum collo eius ligan-
tes. praecipitem tiberi in media unda iactaui-
mus. quomodo haec isti adfirmant. Et ingres-
si singillatim attendebant eum sanum & popu-
lo praedicantem. Tunc pene omnes qui eum
iactauerunt in tiberi. aduoluti genibus eius.
poenitentiam agentes baptizati s. Reuerten-
te au prisco consulari. facta est die illo accusa-
tio talis. quod non solum non potuiss& occidi.
sed & omnes qui eum occidere conati sunt. ad fidem
dni conuertiss&. Tunc priscus iussit eum ad se adduci.
quem p triduum in uinculis & terroribus agens. cu
nulla possit ratione ad hoc pducere ut idolis immo-
lar&. fecit eum capite caedi. Cuius corpus tulerunt
populi qui p eum conuersi fuerunt. & in suo oratorio
ubi orare consueuerat posuerunt. maximu autem
coeperunt uenerari. qui erat amicus antimi indiui-
duus. Tunc prisco consulari dixerunt. Inimice
di & xpianorum quid pdest quod antimum occidisti
ecce maximus amicus eius ampliorem populum ad
se inuitat. misit itaq. apparitores. ut conpreh-
derent eum. Populi uero prohibere coeperunt.
Dicit eis maximus. nolite filioli phibere pfectioné
meam. & constanter. intrepidus abiit. Cui priscus
consularis ait. Tu es qui euertis cerimonias princi-
pum & facis puinciales oms a deorum cultura reci-
pere. & tuo restituere creatori. Tunc indigna-
tus priscus. iussit eum fustibus caedi. & ad sacrifican-
dum impelli. sed in di nomine pmanens fixus
& ipse caesus est & a xpianis ereptus. Corpus eius
positu est in eodem loco ubi orare consueuerat.
Bassus au in eodem pmanens ubi positus erat maxi-
mus martyr. hortabatur populum credentium.
ut in sanctorum passione gauderent potius quam lugerent;
Factum est autem ut ei uenirent ad mercatum ppli.
in loco qui appellatur forum nouum. & illic fiebant
sacrificia libero & cereri. Tunc tenuerunt bassu
& duxerunt eum dicentes. sacrifica deo libero.
qui dat nobis uineas plenas. & deae cereri qui
dat fertiles messes. Tunc bassus dixit eis. ds in
caelo est qui dat pluuiam matutinam & serotina
ipse dat nobis omnia quae sunt necessaria. ista
au simulacra mortua sine uoce & anima. nec sibi
possunt nec aliis subuenire. & haec dicens insuf-
flauit super ea. & ceciderunt & confracta s. Tunc
populi inruentes super eum. pugnis calces. fustib.
tamdiu ceciderunt consulari qui diurna macera-
tus custodia cum noll& penitus daemoniis im-
molare. & ipse capite caesus est. Ita au factum
ut omnes hi id antimus & maximus bassus
& fabius. in his locis ponerentur ubi orare consue-

fabianus
[illegible]

uerant. iuxta uiam salariam quae mittit ad picinu;
Sisinnius autem & diocletianus & florentius in eodem
loco ubi lapidibus obruti sunt. iuxta ciuitatem nomi
ne auximum. quae est montano in culmine constituta.
De quorum martyrio habens gratulationem magnam
primanus inlustrissimus & homo xpianissimus. cum
bona fide perexit ad dnm. Lucina autem relicta eius
die noctuq; in oratione & lectione perdurans castis
simum dō exhibebat obsequium; Erat quidem elegans.
corpore. sed elegantior sctitate. Haec cum supra
uires suas niteretur. & triduana exerceret ieiunia
apparuit ei scs sebastianus martyr dni. & indicauit ei
locum. In quo eius corpus a sacrilegis missum fue
rit. quod cum leuasset & sepelisset. referebat ipsa
uenerabilis lucina quod ipse eam monuisset.
ut & uino uteretur modico. secundum praeceptum
apti pauli. & cottidiano contenta esset ieiunio. &
quia omnes dni sacerdotes latentes persecutionis cau
sa ad te uenire non possunt. ut ipsis facientibus xpi
missas. accepta benedictione reficiat. qua hora
ueniet ad te cornicula. & deferet tibi nucem hanc
in xpi nomine accipe ne recuses. Et cum hanc ac
ceperis. sume cibum quod tibi fuerit more solito
praeparatum. Cui cum respondisset sca lucia
quare nucem & non aliquid aliud. respondisse sibi
adseruit martyrem sebastianum. eo quod duo tes
tamenta legis quattuor contineat euangelia. quae
ipsa duo testamenta cortice iudicat amaritudinis
unde tecta fuerant derelinquat; nunc ad miracu
lum conuertamur. Cum dies dominicus aut mar
tyrum passione aut anniuersaria sollemnitate
colendus esset. circa horam quintam adueniens
cornicula deferebat in ore nucem mirae magnitu
dinis miriq; saporis. Ceteris uero diebus omni
tempore ueniebat ad nonam. Contigit autem ut quae
dam uiatrix nomine soror simplicii & faustini.
qui pro nomine dni nri ihu xpi. iuxta secto phi
lippi uia portuensi decollati sunt. IIII kt aug.
Haec ait ut diximus uiatrix nomine eorum germa
na postea quam sepulturam suis fratribus xpi mar
tyrib. fecit. uenit ad uenerabilem lucinam &
apud eam mortua est per menses septem. In quo omni
spatio semper duae corniculae cum singulis nuci
bus aduenerunt. Factum est autem ut praedium
quoddam quod fuerat uiatrici commune cum fra
tribus uicinus possessor ambiret. fecit itaq; te
nere uiatricem. & adduci ad sacrificandum. cum
q; idolis nomine fecisset. fecit eam ab itiosus uicinus
nomine lucretius qui focari noctu a seruis suis. Quam
sca lucina cum suis fratribus ibidem in secto philip
pi sepeliuit. Ingressus autem praediu scorum fec
conuiuium lucretius amicis suis. In quo insultans
seis dni. & dum epularetur. essetq; ibi mulier quae
filium suum lactaret. Ille infantulus pannis
inuolutus uocem emisit in conuiuio dicens. Audi
lucreti. occidisti & inuadisti. datus es in posses
sionem inimico. Ad hanc uocem impallauit lucre
tius. & tremor inuasit eum. Statimq; & iam
satanas in eum ingressus ibi in conuiuio. per tres
horas uexauit eum. quousq; tolleret spiritum ei.
Tantus autem timor inuasit omnes qui aderant in con
uiuio. ut simul omnes ad xpianos confugerent.
& xpiani facti omnibus narrarent passionem
scae uiatricis uirginis in conuiuio uindicatam.
Lucina autem cum fugeret asperitatem ter
rita passiones. Apparuit ei ipsa sca uiatrix
dicens. noli abscedere quia in hoc mense pax
dabitur ecclesiis xpi. quod & factum est. Arte
miam enim filiam diocletiani imp. repleuit diabu
lus. & cum nullus ei posset adproximare dictu
est cyriacum xpianum ei posse succurrere. qui
cum fuisset adductus. coepit eum confiteri diabo
lus & dicere ei. si me de filia imperatoris conam eie
cere. in filiam regis persarum intrabo. ibi te faciam
uenire ad me. Cui cyriacus dixit. Tu exi in nomi
ne dni di mei ihu xpi. & non mihi deerit auxiliu
di ubicumq; a te expellendum perrexero. Stati
q; egressus est ab ea satanas. & facta est sana. & da
ta e domus cyriaco iuxta termas diocletianas.
In quo conueniebat multitudo xpianorum. Or
ta est autem in circo seditio. ita ut clamarent tol
le cyriacum. Tunc diocletianus imperator

Adlocutus est romanos dicens: Adhuc uos non satiati estis de xpianis. Unus xpianus remansit & hunc uultis occidere? Intellegentes animum principis siluerunt. & ultra de hac re nullam habuerunt insaniam. Pessimus autem daemon ingressus est filiam in saporis regis persarum. coepit clamare: Non exeo nisi uenerit cyriacus ex urbe roma ad me. Unde factum est ut legatione missa ad regem romanorum angeptarum ut pergeret ad persidam homo dei cyriacus. Qui cum uenisset coepit ei daemon dicere: Ego tibi non dixi quia huc te uenire faciam? Dicit ei cyriacus: Et ego tibi non dixi quia non me dederit linquere dns meus? Ecce ueni sanus sine grauis lassitudinis dolore & inde te eiciam in nomine dni mei ihu xpi & omnes collegas tuos ex obsessis corporibus eiciam. Dic ei daemon: da mihi capsum in quo intrem et exeo. Dicit ei cyriacus: Ego alterius capsum tibi non dabo ecce meum capsum si potes ingredere. Tunc ululatis teterrimos dire uocis emittens abcessit. Post haec reuersus romam. lucina suscepit eum cum largo & smaragdo eunuchis qui cum duabus uirginibus dominis suis conuersi fuerant. quae eum singulos haberent sponsos tarpeium & persidum. Explicuerunt sibi talia sacra quod dicerent debere puniri. nisi diis libamina ponerent. Sed cum nec ad coniugium nec ad sacrificium consensissent. In suo sibi agro in uia ostensi occisae sunt. Dictumque est tarpeio & persido. Cyriacus amicus est regis si non eum tolleretis faciat de uobis querimoniam et peribitis. Tunc insidiantes ei. ut inuenientes eum in loco orantem ubi martyres sepelierat & eum tamdiu ceciderunt. quo adusque exiret de corpore. Et hunc beata lucina sepeliuit cum largo & smaragdo & memmia & iuliana. Ipsa autem sca lucina compleuit aetate annos nonaginta & quinque. in quorum spatio non cessauit in opere elemosinarum in oratione in ieiunio in hymnis & canticis in perfectione fidei & castitatis. & cum omni bono scō perrexit ad dnm. cui est honor & gloria in saecula saeculorum amen.

EXPL PAS ANTIMI MAXIMI BASSI ET AL.

INCIPIT PASSIO SCORUM PETRI ET ANDREAE PAULI ET DIONISIAE QUOD EST IDUS MAIAS.

Apud lapsacum tempore iniquitatis quando certamen fiebat famulis di & omnis terra florebat de beatissimo sanguine martyrum in loco lapsacis conprehensus est quidam petrus nomine ualde quidem fortis in fide. pulcher animo & corpore speciosus oblatus est pconsuli. Proconsul dixit ad eum: Quis diceris? Respondit petrus. Proconsul dixit: Xpianus es? Petrus dixit: Xpianus sum. Proconsul dixit: Habes ante oculos decreta inuictissimorum principum sacrifica magnae deae ueneri. Petrus respondit: Miror si per sua deos mihi optime proconsul imponere sacrificare mulieri & sordide cuius confusio est enarrare. Cum & apud uos historia arguet eius meretrice adorare & sacrificare compellitis. & non magis dō uiuo & uero xpo regi saeculorum sacrificia scā perorationes & deprecationes offerre pro laude. Audiens haec pconsul iussit adulescentulum tendi rotis & ligna in circuitu posita uinculis ferreis totum corpus eius fecit constringi. Quo cum torto & fracta minutatim ossa eius defecerunt. Quanto autem famulus di torquebatur tanto magis fortior apparebat. Constans uero aspectu & ridens decius stultitia. respiciens ad caelum dicebat: Gratias tibi dne ihu qui mihi hanc tollerantiam dare dignatus es. ad uincendum nequissimum tyrannum. Tunc uidens pconsul eius pseuerantiam nec his deficere tormentis iussit eum gladio periri. Eodem tempore eunte proconsulem ad troadem ciuitatem cum multa ambitione sunt oblati ei alii tres. Andreas paulus nicomacus. Inpacienter magna uoce respondit: Ego xpianus sum. pconsul dixit ad andream & paulum: Uos quid estis? Responderunt: Et nos xpiani sumus. Proconsul ad nicomacum dixit